

“Si Hamàs arriba a islamitzar el conflicte, el farà irresoluble”

David Makovsky (Sant Louis, Estats Units, 1960) és director del Washington Institute for Near East Policy, una entitat especialitzada en l'Orient Mitjà. Fa uns quants anys que va viure a Israel, on va ser redactor del diari 'Haaretz' i posteriorment director del 'Jerusalem Post'. Ara, aquest expert dóna la seva visió sobre la importància de la cimera celebrada fa poc a Annapolis.

La cimera d'Annapolis ha servit per a posar els fonaments d'un procés de pau renovat entre israelians i palestins?

—Dependrà de la capacitat dels Estats Units de fer complir els compromisos a totes dues parts, i de la implicació dels estats àrabs, que mantinguin la promesa de reconèixer Israel, si el procés de pau avança i es genera un incentiu a Israel. Ateses les realitats sobre el terreny, la secretària d'estat Condoleezza Rice ha canviat l'enfocament del full de ruta. Ara la primera i la tercera fases seran simultànies. És a dir, que mentre els israelians congelen la construcció de nous assentaments i traslladen els il·legals, i els palestins reforcen les mesures de seguretat, negociaran qüestions relacionades amb l'estatut final del conflicte. Perquè reïxi, els EUA hauran de fer molt bé el paper d'àrbitres justos que supervisen el compliment dels compromisos, perquè és fonamental que totes dues parts recuperin la confiança mútua. Tenim davant una bona oportunitat. Feia molts anys que no hi havia dos líders tan compromesos amb la pau com Abbas i Olmert; el problema és la seva debilitat.

—Durant molts anys el govern de George Bush s'ha implicat poc en el conflicte de Palestina. Ara, en canvi, ha pres una actitud més activa. A què es deu aquest canvi?

—A Washington hi ha la percepció que s'ha d'aprofitar que ara hi ha governs moderats a Cisjordània i a Israel per avançar en el procés de pau, perquè si no s'actua, la situació podria deteriorar-se més, i els radicals s'enfortirien. Per primera vegada des del 1993, els líders d'ambdós bàndols no es veuen com a enemics. El nou primer ministre palestí, Salam Fayyad, inspira més confiança a Occident que no els anteriors. És una persona molt competent que, tot i haver estat membre del govern anteriorment, mai no ha estat tacat per cap escàndol de corrupció. No obstant això, per a consolidar-se cal que, a més de millorar les condicions de vida dels palestins amb una gestió millor, també sigui capaç d'oferir alguna cosa en el terreny diplomàtic.

—Creieu que és possible d'arribar a cap acord viable, deixant al marge Hamàs?

—És clar que Hamàs no desapareixerà, té un suport consolidat en una franja important de la població palestina. Però si al-Fatah, gràcies a la formació del nou govern, és capaç de recuperar el prestigi perdut després de tantes corrupteles i tanta ineficàcia, podria tornar a ocupar la posició hegemònica que tenia ara fa uns anys i assolir prou legitimitat per a signar un acord de pau. Aquest pacte s'hauria de sotmetre a referèndum davant

el poble palestí, i llavors Hamàs es trobaria en una posició molt difícil, perquè es podria fer evident que la majoria del poble palestí vol la pau, i ells, la destrucció d'Israel. Hamàs veu el conflicte en termes religiosos, com una lluita d'absoluts. Vol islamitzar el conflicte. Si ho aconsegueix i es perd el caràcter nacional que ha emmarcat el conflicte, es farà irresoluble.

—No creieu que hauria valgut més de donar suport al govern d'unitat, en lloc de sabotejar-lo, com han fet els EUA?

—L'experiència d'Israel als anys 80 ens demostra que un govern d'unitat és una prescripció per a la paràlisi. Els partits només són capaços de posar-se d'acord en un mínim comú denominador, la qual cosa els impedeix de fer passes importants i audaces. La gran pregunta és: els radicals han de tenir un dret de vet en el procés de pau? Jo crec que no, que és millor que els moderats d'ambdós bàndols s'ajuntin i aïllin els radicals.

—Després de la guerra de l'estiu de l'any passat al Líban, s'han sentit veus a Israel que demanen una negociació de pau amb Síria. Què en penseu?

—Una pau amb Síria tindria un gran valor estratègic i simbòlic perquè podria trencar l'anomenat *altre quartet*, el que els sirians formen amb Hezbollah, l'Iran i Hamàs. De fet, són uns companys de viatge estranys per al règim siria, amb una identitat fortament laica. La meua opinió és que sempre cal mantenir un diàleg amb l'enemic, encara que sigui de mínims, perquè si no hi pot haver errors de càlcul amb conseqüències molt negatives.

—S'ha publicat a diversos mitjans que els EUA són els que han blocat la possibilitat que es dugui a terme aquest diàleg. Creieu que és així?

—Més o menys. Tothom sap a Israel que la política dels EUA ha estat aïllar Síria, ja que no veu amb bons ulls que Israel hi negociï. No fa gaire el

president Bush va dir que els EUA no farien res per evitar les negociacions, la qual cosa no equival a donar-hi llum verda, sinó més aviat a deixar-la en groc. De fet, que Síria fos convidada a Annapolis pot voler dir que els EUA canvien d'opinió. Caldrà veure com evolucionen les relacions entre ambdós. Sigui com sigui, aquesta no és l'única raó de pes que ha fet que Olmert no emprengués les negociacions, malgrat el suport que ha rebut aquest plantejament entre membres molt influents de l'exèrcit i el govern de coalició.

—**Quines són les altres raons?**

—Olmert no es fia de la mà que li ha estès el president siríà Baixar al-Assad. Creu que els sirians no estan realment interessats a arribar a cap acord de pau, sinó que volen sortir de l'aïllament actual i utilitzar les converses com una bona mostra de voluntat als EUA que els permeti de millorar-hi les relacions. A més, mentre Síria intenta tombar el govern pro-occidental al Líban, tant als EUA com a Israel creuen que obrir converses amb Damasc seria com clavar una punyalada a l'esquena dels seus aliats libanesos. Finalment, Olmert sosté que més val concentrar-se en un sol front, perquè hi ha més garanties d'èxit. I, tenint en compte que la qüestió palestina sembla molt més urgent, les converses amb Síria han passat a un segon pla.

—**Fa uns mesos, semblava que Olmert tenia les hores comptades com a primer ministre, però encara resisteix. Com en veieu el futur?**

—Ara no és pas tan negre com al maig, quan es va publicar l'informe Vinograd; per tant, encara no n'hauríem d'escriure l'obituari polític. Tothom està cansat de fer eleccions, tant els polítics com la ciutadania. De primer, Ehud Barak, el nou líder dels laboristes, volia eleccions a la tardor, però ha canviat d'opinió perquè creu que des de la posició de ministre de

“Feia molts anys que no hi havia dos líders tan compromesos amb la pau com Abbas i Olmert. El problema és la seva debilitat”

Defensa pot fer créixer la seva popularitat. A més, la segona part de l'informe Vinograd, que es preveia que seria el tret de gràcia a Olmert, s'ha endarrerit fins al gener, pel cap baix. Tot plegat ha permès a Olmert de guanyar temps i capejar el temporal. Si més no de moment.

—**Més enllà de la situació immediata, cap a on va la política israeliana?**

—Després de la guerra de l'estiu de l'any passat, el Likud de Netanyahu dominava clarament a les enquestes, però ara hi ha un empat tècnic amb els laboristes. Tot sembla indicar que el Kadima i els laboristes es presentaran a les eleccions en una mateixa plataforma política, tot i mantenir la condició de partits independents. Però a llarg termini podria ser que s'unissin, com ha suggerit Ehud Barak, i formessin un gran centre moderat. Després d'un inici prometedor, la guerra del Líban i la malaltia de Sharon han enfonsat el Kadima. Pasat un període de fragmentació, els partits tradicionals van ressorgint. Ara bé, encara és aviat per a pronosticar una tornada a un sistema bipartidista Likud-laborisme.

—**Cada cert temps, apareixen a la premsa especulacions sobre un possible bombardeig per part d'Israel a les instal·lacions nuclears iranianes. Creieu que passarà, això?**

—Aquesta és la gran pregunta que tothom es fa a Israel. En comparació amb el bombardeig de la central d'Osirek del 1981, ara és més complicat, perquè moltes de les instal·lacions iranianes són subterrànies, i són disseminades per tot el país. En tot cas,

és una decisió que Israel no prendrà sol. Només la durà a terme si hi ha un consens amb Washington.

—**De la mateixa manera, també s'especula sovint sobre una repetició de la guerra amb Hezbol·là...**

—La guerra es va acabar gràcies a l'aprovació de la resolució 1701 al Consell de Seguretat, que estableix el desarmament de Hezbol·là. No obstant, el *partit de Déu* no solament no s'ha desarmat, sinó que s'ha rearmat via Síria. Mentre aquesta situació no canviï, sempre hi haurà el risc d'una nova confrontació. Això no vol dir que es materialitzi, perquè caldria que l'una part provoqués l'altra.

Ricard González
Washington

“Hezbol·là no solament no s'ha desarmat, sinó que s'ha rearmat via Síria. Mentre aquesta situació no canviï sempre hi haurà el risc d'una nova confrontació”